# РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ю.н. Дарина Зиновиева , Институт за държавата и правото, Българска академия на науките

относно дисертационен труд на тема:

„Защита срещу неоснователни действия и бездействия на администрацията“

от Мина Етиенова Янева

за придобиване на образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Административно право и административен процес“, с научен ръководител: проф. Веселина Канатова

## 1. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Мина Янева е завършила право в ЮФ на СУ . Има професионален юридически стаж в Агенцията за приватизация и в Министерство на външните работи /процесуално представителство/. Владее френски и английски езици.

Мина Янева е била е докторант в редовна форма на обучение в периода от 2023-2026г в Института за държавата и правото, секция „Публичноправни науки“. Отчислена е с право на защита със заповед № РД-09-01/19.01.2026 г. на директора на Института за държавата и правото при БАН. Отговаря на минималните

национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, което е отразено и в протокола от първото заседание на научното жури. Мина Янева допълнително представя три статии по темата на дисертацията. Участвала е активно в национални конференции по право.

Представеният автореферат е обстоен и отразява правилно приносните елементи на изследването.

## 2. АНАЛИЗ И ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Представеният дисертационен труд е написан по тема, по която няма друг научен правен труд. Темата е анализирана така, че са съчетани административно-процесуални аспекти с материално-правни анализи, свързани с понятия и разграничения на правни фигури, по тематиката на труда. Изборът на тази тема категорично представлява принос в правната ни доктрина.

Впечатление прави обема на ползваната литература, а именно - бележките под линия са 341, а списъкът с използваната литература се състои от 49 заглавия на публикации.

Съдържанието на труда е разпределено в увод, три глави и заключение.

Уводът обосновава ползваните изследователски подходи, които считам, че съответстват на целта на изследването. Използвани са сравнително-правен, систематичен правен метод на изследване, посочени са и целите на изследването. Авторката правилно обоснована актуалността на труда си.

В глава Първа, озаглавена „Понятие за „неоснователно действие на администрацията“ и „неоснователно бездействие на

администрацията“ структурата много добре е разгърната в шест систематични части.
Интерес представлява частта от тази глава, относно обособяването на действията и бездействията на администрацията, регламентирани в АПК, в три основни групи. Авторката прецизно анализира критериите, по които прави тази класификация. Обосновава извода относно действия и бездействия, които са форма на изразяване на волеизявление и по същността си са индивидуален административен акт, както такива, които са част от производствата по издаване на общи административни актове и други действия и бездействия на администрацията, които не попадат в предходните две групи.
Считам, че подходът е приносен, тъй като дава яснота за критерии и признаци, които са необходими както за доктрината , така и за практиката.

Положително следва да се оцени изследването на института на действия и бездействия и правната защита в три държави- САЩ, Германия и Франция.
Сравнителният анализ дава по-добра представа за различни правни подходи и дава основания за предложения за оптимизация на нашето законодателство.

Много добър и полезен е анализа на видовете пороци на фактическите действия и бездействия. Заслужава положителна оценка прецизната съпоставка на понятията „неоснователни“, „незаконни“, „незаконосъобразни“ и „нецелесъобразни“, които се съдържат в АПК и се отнасят до действия и бездействия.

По отношение на понятието „неоснователни действия на администрацията“, оценявам положително изясняването му и подхода на авторката да се анализира дали същите следва да са продължили към момента на искането за защита, какво е авторството им и какви са последиците от него.

По отношение на понятието „неоснователни бездействия на администрацията“, авторката правилно критикува противоречивата съдебна практика и изяснява в какви насоки са налице различията в съдебните решения на административните съдилища. По всяка една обособена правна тема относно противоречивата практика, тя много добре анализира проблема и дава своето виждане. Такъв е примера с анализа на правната характеристика, на сроковете за оспорване и вида на производството.

Глава Втора има за предмет процесуалноправно изследване на института бездействия и действия и защитата на засегнатите права, когато те са незаконосъобразни.

Детайлите, в които навлиза авторката са важни, като напр. спецификите относно производството, регламентирано в сравнително новата уредба на чл.2в от ЗОДОВ относно съществени нарушения на правото на ЕС и приложимостта на производството, уредено в АПК .
В тази глава систематично и в добра логическа връзка са изследвани всички варианти на производствата при отделните материалноправни хипотези. Авторката е съпоставила кога се прилагат производства по АПК, по ГПК и в специални закони, кога са

налице преюдициални производства, кога се спират и продължават основните производства.
Изводите са обосновани логично и обстойно.

В Трета глава Мина Янева се фокусира върху оптимизиране на законодателството и носи заглавието „Предложения de lege ferenda“.
Тук авторката обобщава направените от нея критични изводи за неяснота и непълнота в административното материално и процесуално право по темата. Предложенията de lege ferenda считам за удачни и много ясно и подробно обосновани.
От тях оценявам най-високо следните предложения:
Идеята за нова норма в АПК, по подобие на чл. 301 АПК, която задължава административния орган да възстанови фактическото положение в определен срок след влизане в сила на разпореждането за преустановяване на неоснователните действия.
Предложението да се отмени разпоредбата на ал. 2 от чл. 256 АПК, поради вътрешно законово противоречие.

Обобщено, авторът е успял да изгради цялостна представа за сложния правен режим на института „незаконосъобразни действия и бездействия“ в административното право.

Демонстрирани са познания в материята, които проличават в удачните критични анализи и добри предложения за оптимизиране на законодателството ни.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Препоръчвам авторът да издаде труда в книга с оглед на доктринерна пълнота и правно-практическа насоченост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

С оглед изложеното по-горе и законовите изисквания, давам своята положителна оценка и препоръчвам на научното жури да гласува положително за присъждане на научната степен „доктор” на Мина Етиенова Янева за придобиване на образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Административно право и процес“.

28 април 2026г. проф. Дарина Зиновиева

REVIEW

by Prof. Darina Zinovieva, Doctor of Juridical Sciences, Institute of State and Law, Bulgarian Academy of Sciences

on the dissertation titled:

“Protection Against Groundless Actions and Omissions of the Administration”
by Mina Etienova Yaneva
for the acquisition of an educational and scientific degree of “doctor” in the professional field 3.6. Law, doctoral program “Administrative Law and Administrative Procedure,” under the supervision of Prof. Veselina Kanatova

1. GENERAL NOTES

Mina Yaneva graduated with a degree in law from the Faculty of Law at Sofia University. She has professional legal experience at the Privatization Agency and the Ministry of Foreign Affairs (litigation representation). She is fluent in French and English.
Mina Yaneva was a full-time doctoral student from 2023 to 2026 at the Institute of State and Law, Department of Public Law. She was dismissed with the right to defend her dissertation by Order No. RD-09-01/19.01.2026 of the Director of the Institute of State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences. She meets the minimum national requirements under Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA), as reflected in the minutes of the first meeting of the academic jury.
Mina Yaneva additionally submits three articles on the topic of her dissertation. She has actively participated in national conferences on law.
The submitted abstract of the dissertation is comprehensive and accurately reflects the original contributions of the research.

2. ANALYSIS AND CONTRIBUTIONS OF THE DISSERTATION

The submitted dissertation is written on a topic for which no other scholarly legal research exists. The topic is analyzed in a way that combines administrative-procedural aspects with substantive legal analyses related to concepts and distinctions of legal figures within the scope of the research. The choice of this topic unequivocally represents a contribution to our legal doctrine.

The volume of the literature used is impressive; specifically, there are 341 footnotes, and the bibliography consists of 49 publication titles.
The content of the research is organized into an introduction, three chapters, and a conclusion.
The introduction justifies the research approaches used, which I believe correspond to the purpose of the study. Comparative legal and systematic legal research methods are used, and the objectives of the study are also outlined. The author correctly substantiated the relevance of her work.

In Chapter One, titled “The Concept of ‘Groundless Action of the Administration’ and ‘Groundless Omissions of the Administration,’” the structure is very well organized into six systematic sections.
Of particular interest is the section of this chapter concerning the classification of administrative actions and omissions, as regulated in the Administrative Procedure Code (APC), into three main groups. The author precisely analyzes the criteria upon which she bases this classification. She substantiates the conclusion regarding actions and omissions that are a form of expression of declaration of will and, by their essence, constitute individual administrative acts, as well as those that are part of the proceedings for issuing general administrative acts, and other actions and omissions of the administration that do not fall into the previous two groups.
I believe this approach is contributive, as it provides clarity on the criteria and characteristics necessary for both legal doctrine and practice.

The study of the concept of actions and omissions and legal remedies in three countries—the United States, Germany, and France—should be positively evaluated.
The comparative analysis provides a better understanding of different legal approaches and offers grounds for proposals to optimize our legislation.

The analysis of the types of defects in factual actions and omissions is very good and useful. The precise comparison of the concepts of “groundless,” “illegal,” “unlawful,” and “inappropriate,” which are contained in the APC and relate to actions and omissions, deserves a positive assessment.

Regarding the concept of “groundless actions of the administration,” I positively assess its clarification and the author’s approach to analyzing whether such actions should have continued at the time of the request

for protection, what is their authorship, and what the consequences of such actions are.

Regarding the concept of “groundless omissions of the administration,” the author correctly criticizes the contradictory judicial practice and clarifies the areas in which differences exist in the decisions of the administrative courts. For each distinct legal issue regarding the contradictory practice, she analyzes the problem very well and offers her perspective. Such is the case with the analysis of the legal characterization, the deadlines for challenging, and the type of proceedings.

Chapter Two focuses on a procedural-legal analysis of the concept of omissions and actions, and the protection of affected rights when such acts are unlawful.

The details explored by the author are significant, such as the specifics regarding the proceedings regulated by the relatively new provisions of Article 2c of the Act on the Liability for Damage Incurred by the State and the Municipalities (ALDISM) concerning serious breach of EU law and the applicability of the proceedings governed by the APC.
In this chapter, all variants of proceedings under the various substantive legal scenarios are examined systematically and with clear logical coherence. The author compares when proceedings under the APC, the Civil Procedure Code (CPC), and special laws apply; when preliminary rulings are sought; when main proceedings are stayed or resumed.
The conclusions are logically and thoroughly substantiated.

In Chapter Three, Mina Yaneva focuses on optimizing the legislation and titles the chapter “Proposals de lege ferenda.”
Here, the author summarizes her critical conclusions regarding the ambiguity and incompleteness of administrative substantive and procedural law on the subject. I consider the de lege ferenda proposals to be appropriate and very clearly and thoroughly substantiated.
Of these, I rate the following proposals most highly:
The idea for a new provision in the APC, similar to Article 301 of the APC, which obliges the administrative body to restore the factual situation within a specified period after the entry into force of the order to cease the unfounded actions.
The proposal to repeal the provision of paragraph 2 of Article 256 of the APC due to an internal legal contradiction.

In summary, the author has succeeded in presenting a comprehensive overview of the complex legal regime governing the concept of “unlawful actions and omissions” in administrative law.
Knowledge of the subject has been demonstrated, evident in the insightful critical analyses and good proposals for optimizing our legislation.

CRITICAL COMMENTS AND RECOMMENDATIONS
I recommend that the author publish this work as a book to ensure doctrinal completeness and practical legal orientation.

CONCLUSION:

In view of the above and the legal requirements, I give my positive assessment and recommend that the academic jury vote in favor of awarding the academic degree of “doctor” to Mina Etienova Yaneva for the acquisition of the educational and scientific degree of “doctor” in the professional field 3.6. Law, doctoral program “Administrative Law and Procedure.”

April 28, 2026 Prof. Darina Zinovieva